

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 04.09.2023

Vår ref.: 202103157-8 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Vedtak om revisjon av konsesjonsvilkår for Brødbølvassdraget i Kongsvinger kommune, Innlandet

Det skal gjennomføres en vilkårsrevisjon i medhold av vassdragsreguleringsloven.

Revisjonssaken gjelder vilkårene for følgende konsesjon:

Reguleringen av Brødbølvassdraget gitt ved kgl.res. av 05.09.1975

Innkomne krav

Vi viser til brev og krav fra Øieren grendeforening av 19.02.2021. Kravene gjelder revisjon av vilkår for konsesjon gitt ved:

- Kgl. res. av 05.09.1975 for reguleringen av Brødbølvassdraget

Revisjonens formål

Ved en revisjon av konsesjonsvilkår ser NVE det som hensiktsmessig at det blir foretatt en samlet gjennomgang av konsesjonene over.

Vi viser til at hovedformålet med en revisjon er å bedre miljø- og naturforholdene ved å avbøte ulemper og negative virkninger ved utbyggingen. Bestemmelser i konsesjonen om høyeste og laveste regulerte vannstand (HRV og LRV) samt overføringer kommer ikke inn under hva som kan revideres. Revisjonen åpner imidlertid for å vurdere blant annet endring i manøvreringspraksis, minstevannslipp og biotopjusterende tiltak.

NVE vil i sin behandling følge OEDs «Retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragskonsesjoner» av 25.05.2012.

Kravene

Kravstiller vil endre konsesjonsvilkårene for å avbøte og hindre skade og ulemper for natur og menneskelig aktivitet på og rundt Øyersjøene. I kravbrevet vises det til at store og hyppige vannstandsendringer fører til skade på fiskebestanden og vannkvaliteten, i tillegg er ferdsel og landskapsopplevelsen i og rundt sjøene påvirket av reguleringen, som igjen gir negative konsekvenser for næringsinteresser som turisme og Finnskogleden.

Kravstiller mener tappemønsteret har endret seg og vil at det skal bli mer stabile vannstander i magasinene.

Konkrete krav:

- endring av reguleringsspennet i Øyersjøen fra dagens 1,8 meter til 0,9 meter
- konsesjonsvilkår som gir en mest mulig stabil vannstand

Kommentarer fra konsesjonær

Konsesjonær Hafslund Eco skriver i sine kommentarer at reguleringshøyden er en del av konsesjonen og er ikke gjenstand for revisjon.

Når det gjelder kravet om mer stabil vannstand i magasinene, mener Hafslund Eco at de er prisgitt været og det naturlige tilsiget. De oppgir at de ikke har endret tappemønsteret, men er nødt til å foreta noen prioriteringer under ulike forhold. I tørre år prioriterer de å slippe vann fra Øyersjøene til elva Vikeraa for å sikre at fiskebestanden der har nok vann. I våte år vil det raskt gå vann i overløp ettersom reguleringsmulighetene ved dam Øyersjøen er begrenset. De mener dette forklarer det som kan oppfattes som endret tappemønster.

Nedleggelse av dam Møkeren (Solbergdammen)

Dam Møkeren er i dag en nåledam i konsekvensklasse 3 og trenger omfattende rehabilitering, ettersom den ikke lenger oppfyller kravene i damsikkerhetsforskriften. Hafslund Eco mener den beste løsningen er å legge ned dam Møkeren og erstatte den med en terskeldam. De mener en slik terskel vil oppfylle kravene i damsikkerhetsforskriften samtidig som de ivaretar kravene i konsesjonen med hensyn til vannstand i Møkeren og slipp av minstevannføring. Ifølge Hafslund Eco vil terskelen kunne gi en mer stabil vannstand i Møkeren.

Proessen rundt søknad om nedlegging samt revisjon av konsesjonsvilkårene, vil erfaringsvis ta flere år. For å raskere kunne oppfylle kravene i damsikkerhetsforskriften, ønsker Hafslund Kraft å etablere en terskeldam oppstrøms Solbergdammen.

Damtilsynet i NVE har vurdert at terskeldammen vil ha konsekvensklasse 0. Det innebærer at det kun kreves en godkjent detaljplan for miljø og landskap fra NVE for å etablere terskeldammen.

Miljøtilsynet i NVE har ansvaret for å godkjenne slike detaljplaner. Den 30.1.2025 vedtok NVE detaljplanen for terskeldammen. I vedtaksbrevet står det blant annet:

«NVE vurderer at etablering av en midlertidig overløpsterskel med kronehøyde på 174,1 m vil bedre damsikkerheten ved utløp Møkeren frem til søknad om nedlegging av Solbergdammen er behandlet. Terskelen vil opprettholde vannivået i Møkeren innenfor reguleringsgrensene, men vil endre rytmen i vannstandsvariasjonene og avløpet fra Møkeren. Overløpsterskelen er et midlertidig tiltak frem til den godkjennes av NVE som permanent. Dette vil skje gjennom prosessen med nedlegging av

Solbergdammen samt revisjon av vilkårene. Dersom disse prosessene konkluderer med at det behov for justering/ombygging av overløpsterskelen, vil dette bli pålagt gjennomført før NVE godkjenner terskelen som permanent.»

Hele den godkjente detaljplanen for dam Møkeren er også vedlagt.

Samhandling av saker

I henhold til § 41 i vannressursloven vil en nedlegging eller omfattende endring av vassdragsanlegg, som kan føre til påtakelig skade eller ulemper for allmenne interesser, være konsesjonspliktig. NVE finner det dermed hensiktsmessig at vilkårsrevisjonen og nedleggelsen av dam Møkeren behandles parallelt, ettersom en nedleggelse vil påvirke vurderinger som gjøres i forbindelse med vilkårsrevisjonen.

Når terskeldammen er bygget, mener NVE det er hensiktsmessig å observere effekten av terskeldammen over en lengre periode før vi starter arbeidet med vilkårsrevisjonen og søknaden om nedleggelse. Vi setter derfor en frist til **31.12.2026** for å sende inn revisjonsdokumentet og søknaden om nedleggelse.

NVEs vurdering og konklusjon

Det er NVEs syn at det ved en vilkårsrevisjon skal legges vekt på miljøforbedrende tiltak. De miljømessige virkningene som er tatt opp i kravene påvirker allmenne interesser som ligger innenfor det som kan ivaretas gjennom konsesjonsvilkårene. Behovet for slike vilkår vurderes best gjennom en revisjonsprosess.

Brødbølvassdraget tilhører Innlandet og Viken vannregion, og det er utarbeidet en regional vannforvaltningsplan for perioden 2022 – 2027. Denne inneholder både en handlingsplan og en tiltaksplan. For Brødbølvassdraget foreligger det ingen handling- eller tiltaksplaner i planperioden 2022 -2027.

Kravet NVE mottok dreide seg primært om forholdene ved Øiersjøen, men vi anser det som hensiktsmessig å se helhetlig på vassdraget når vi skal behandle vilkårsrevisjonen.

Når det gjelder krav knyttet til økonomiske vilkår (konsesjonsavgifter, konsesjonskraft og næringsfond) og krav knyttet til privatrettslige forhold omfattes disse normalt ikke av en vilkårsrevisjon.

NVE vedtar at det skal gjennomføres en vilkårsrevisjon etter vassdragsreguleringslovens § 8 med grunnlag i vurderingene over. Revisjonssaken gjelder vilkårene for følgende konsesjoner:

- Tillatelse til reguleringen av Brødbølvassdraget gitt ved Kgl. res. av 05.09.1975

NVE ser også at det er hensiktsmessig å koordinere behandlingen av vilkårsrevisjonen og nedleggelse av dam Møkeren. Vi ber derfor Hafslund Eco om å sende inn revisjonsdokumentet og søknad om nedleggelse samtidig, og innen **31.12.2026**.

Videre saksgang

NVE ber om at Hafslund Eco utarbeider et revisjonsdokument i tråd med mal for revisjonsdokument og OEDs «Retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragskonsesjoner». Retningslinjene finnes på våre hjemmesider.

Vi ber også Hafslund Eco om å utarbeide en søknad om nedleggelse av dam Møkeren.

Ved utarbeidelse av revisjonsdokumentet skal man legge vekt på de forholdene som fremgår av kravdokumentene. Ved behov for ytterligere presisering og prioritering av kravene bør dette skje i dialog mellom kravstillerne, Hafslund Eco og NVE med formål å få frem et best mulig underlag for revisjonsdokumentet. Dersom det er aktuelt å samordne opprustnings- og utvidelsesprosjekter med revisjonen må den videre prosessen rundt dette avklares med NVE før utarbeidelse av revisjonsdokumentet.

NVE vil anmode om at kotehøyder for reguleringer og annet oppgis i henhold til Kartverkets nyeste høydesystem (NN2000). Om nødvendig bør disse kotehøydene oppmåles på nytt.

Revisjonsdokumentet og søknad om nedleggelse skal sendes til NVE for kvalitetskontroll før det kan endelig godkjennes og sendes på høring. Vi ber om at det lages et utkast av begge som sendes til NVE. Ta gjerne kontakt med vår saksbehandler for å avklare innholdet i dokumentene.

NVE vil sende revisjonsdokumentet og søknaden om nedleggelse til berørte parter for uttalelse. Dokumentene legges ut til offentlig ettersyn lokalt og på internett, og kunngjøres i lokalpressen. Det vil etter høringen bli foretatt en befaring i området, ev. også avholdt møte med kommunene. NVE skal etter dette gi sin innstilling til Energidepartementet.

For nærmere informasjon om saksbehandlingen for vilkårsrevisjonen viser vi til EDs «Retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragskonsesjoner» og til NVEs hjemmesider ([Revisjon av konsesjonsvilkår - NVE](#)).

Om klage og klagerett

Se eget vedlegg om klageadgang.

Med hilsen

Håkon Berg Sundet
Fagleder

Finn Roar Halvorsrud
Overingeniør

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

HAFSLUND ECO AS

HAFSLUND E CO VANNKRAFT INNLANDET AS

Kopimottakerliste:

KONGSVINGER KOMMUNE

Øieren Grendeforening

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.